

**CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE**

**DECIZIE**

**24 decembrie 2019**

**mun. Chișinău**

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte: Timofti Vladimir,

Judecătorii: Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena și Boico Victor,

a judecat, fără citarea părților, recursul în anulare declarat de Procurorul General Adjunct, Roșioru Mircea, prin care se solicită casarea sentinței Tribunalului militar al diviziei nr. 394 de infanterie din 04 iunie 1944, în cauza penală în privința lui

*Teajco Sofia xxxxx*

**A C O N S T A T A T:**

1. Prin sentința Tribunalului militar al diviziei nr. 394 de infanterie din 04 iunie 1944, Teajco Sofia a fost condamnată în baza art. 54-1 „a” Cod penal al RSSU, la 10 ani privațiune de libertate, cu interdicție în drepturi pe un termen de 3 ani, fără confiscarea averii.

2. Potrivit sentinței, Teajco Sofia a fost recunoscută vinovată și condamnată pentru faptul că, fiind nemulțumită de sistemul instaurat de regimul sovietic în privința colectivizării, în anul 1931, trădându-și patria, a trecut ilegal frontiera de stat pe teritoriul României, unde s-a stabilit cu traiul. Ulterior, în anul 1942, odată cu sosirea forțelor de ocupație române pe teritoriul regiunii Tiraspol, inculpata a revenit în satul de baștină, unde s-a aflat până la 19 mai 1944.

3. Procurorul General Adjunct, Roșioru Mircea, în temeiul art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, declară recurs în anulare, solicitând casarea sentinței cu încetarea procesului penal și reabilitarea lui Teajco Sofia.

În susținerea argumentelor formulate, Procurorul General Adjunct a invocat că în materialele dosarului nu se conțin probe suficiente pentru calificarea acțiunilor inculpatului în baza art. 54-1 lit. „a” CP al RSSU – trădarea de patrie, deoarece ele nu confirmă faptul că inculpata Teajco Sofia, prin acțiunile sale a prejudiciat potențialul militar, independența statală sau inviolabilitatea teritorială a URSS așa cum prevede acest articol.

A mai reiterat recurentul că, în corespundere cu art. 6 pct. 44) Cod de procedură penală, prin viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, se înțelege încălcarea esențială a drepturilor și libertăților garantate de Convenția pentru apărarea Drepturilor omului și a

Libertăților Fundamentale, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale.

Sustine recurentul, că instanța de judecată a încălcat în mod flagrant dreptul inculpatei la apărare, examinând cauza penală în lipsa apărătorului, a cărui participare în cazul dat era obligatorie.

Astfel, consideră recurentul că, condamnarea lui Teajco Sofia constituie un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, fiind încălcat dreptul la un proces echitabil.

4. Judecând recursul în anulare în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că recursul urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 452 alin. (1), coroborat cu art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârii judecătorești irevocabile după epuizarea căilor ordinare de atac.

Hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

La 30 decembrie 1992, a intrat în vigoare Legea nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Colegiul penal lărgit menționează că, potrivit art. 3 al Legii nominalizate, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilite în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice în baza deciziilor organelor de stat judiciare sau extrajudiciare pentru „trădare de patrie”.

Sub acest aspect, Colegiul penal reține că, prin sentința Tribunalului militar al diviziei nr. 394 de infanterie din 04 iunie 1944, Teajco Sofia a fost condamnată pentru săvârșirea infracțiunii de „trădare de patrie” în lipsa elementelor infracțiunii incriminate.

Rezultă că, instanța a ignorat în mod vădit principiile și normele unanim recunoscute și fundamentale ale unui proces penal echitabil, conform cărora orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, de către o instanță imparțială, care va hotărî asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.

Ținând cont de cele constatate și de prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit găsește prezente în speța vizată motive întemeiate de a interveni în hotărârea judecătorească irevocabilă de condamnare a lui Teajco Sofia în baza art. 54-1 „a” Cod penal al RSSU, cu casarea acesteia, iar în temeiul prevederilor art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, dispune încetarea procesului penal, din motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală și reabilitarea condamnatului.

Prin urmare, în temeiul circumstanțelor nominalizate, recursul în anulare devine pasibil admiterii, cu casarea totală a hotărârii irevocabile contestate, ca fiind afectată de un viciu fundamental și dispunerea încetării procesului penal, din motiv că sunt prezente circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală.

5. În conformitate cu art. art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b), 453 alin. (1), 457 alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

### **DECIDE:**

Se admite recursul în anulare declarat de Procurorul General Adjunct, Roșioru Mircea, se casează sentința Tribunalului militar al diviziei nr. 394 de infanterie din 04 iunie 1944, cu încetarea procesului penal în privința lui Teajco Sofia xxxxx, condamnată în baza art. 54-1 „a” Cod penal al RSSM.

**Teajco Sofia xxxxx**, este reabilitată în fața societății și reintegrată în drepturi.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **24 decembrie 2019**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecătorii

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Boico Victor